

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA A VIII-A DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

Curtea compusă din:
PREȘEDINTE - **BULANCEA DIANA-MAGDALENA**
GREFIER - **TOADER DANIELA**

Ședința publică de la 11 noiembrie 2009

Sentința civilă nr. 3838

Pe rol se află în pronunțare cauza de contencios administrativ privind cererea formulată de reclamantul **Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității**, cu sediul în mun. București, str. Matei Basarab nr. 55-57, Sector 3, în contradictoriu cu pârâtul **GHERMAN EMIL**, domiciliat în mun. Cluj-Napoca, B-dul. [REDACTED], județul Clu, având ca obiect „**acțiune în constatare**”.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 04.11.2009, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată ce face parte integrantă din prezenta hotărâre, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera și pentru a da posibilitatea părților să depună note scrise, a amânat pronunțarea pentru azi, 11.11.2009.

CURTEA,

Deliberând asupra acțiunii în constatare de față, reține următoarele:

Prin cererea înregistrată pe rolul Curții de Apel București, Secția a VIII-a de contencios administrativ și fiscal, la data de 10.04.2009, sub nr. 3410/2/2009, reclamantul **Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității** a formulat acțiune în constatarea calității de colaborator al Securității în privința pârâtului **GHERMAN Emil**, domiciliat în mun. Cluj-Napoca, [REDACTED] județul Cluj.

În motivarea cererii, reclamantul a arătat că în fapt, prin cererea nr. 320/07/25.01.2007, adresată C.N.S.A.S. de către Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluționarilor din Decembrie 1989, se solicita, în temeiul Legii nr. 187/1999 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea poliției politice comuniste, verificarea, sub aspectul stabilirii calității de agent sau de colaborator al Securității, a persoanelor care dețin titlul de revoluționar. Ținând cont de faptul că domnul GHERMAN Emil este deținător al titlului de luptător pentru victoria Revoluției din decembrie 1989 și având în vedere prevederile art. 3 lit. z din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 24/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, precum și faptul că la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe, verificările prevăzute de lege, demarate în urma solicitării invocate, se aflau în derulare, potrivit art. 33 alin. 1, cererea formulată de către Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluționarilor din Decembrie 1989 este legală.

Așa cum rezultă și din cuprinsul Notei de Constatare nr. S/DI/2612/01.10.2008, domnul GHERMAN Emil a fost recrutat, în calitate de colaborator la data de 26.08.1978 „în vederea acoperirii informative a Institutului de cercetări și proiectări miniere din Cluj-Napoca, mai precis atelierul de cercetare, proiectare, studii asimilări piese utilaje și prototipuri,” la aceeași dată a semnat Angajament, având numele conspirativ de colaborator „PETRESCU”.

În această calitate, apreciază reclamantul că sunt relevante în stabilirea calității de colaborator a pârâtului, următoarele informații furnizate sub forma notelor informative:

„Privind pe numita A. de la grădinița nr. 18 din strada Moșilor, Cluj Napoca. Într-una din zile, numita A., îngrijitoare la grădinița no. 18 (?) pe strada Moșilor îi spunea educatoarei de la grupa mică – 1979, din aceeași grădiniță, că la revelionul 1977 - 1978, una din îngrijitoare, pe nume A.(?), care locuiește în curtea grădiniței, a avut invitați, unul dintre ei, (sau poate mai mulți) forțând ușa de la intrarea în sala de la parter a clădirii, intrarea la grupa mare, și a spart (sau rupt) portretul secretarului general.” Conform ofițerului, materialul furnizat de domnul Gherman a fost „de primă sesizare”, iar pe baza lui au fost dispuse măsuri de identificare a persoanelor menționate și discuții cu acestea pentru confirmarea celor întâmplare. Este evident că un asemenea comportament nu rămânea fără urmări din perspectiva organelor de Securitate;

„Privind discuția din ziua de 20 aug. 79 (luni) la ICPMSN Cluj N. –ACP 1, Între numita V. 1 numitul GHERMAN Emil (titularul dosarului, sursa „PETRESCU”) și numita P.1. / .. / Și nu știu de ce nu deschid granița cu Ungaria. De fapt m-a întrebat: de ce ai voștri nu deschid granițele că ungurii au deschis cu toți vecin” chiar și cu austrieci , .. 1 Pol.: Acolo nu-i obligatorie manifestarea la zilele naționale. Numai cine vrea să meargă,”;

„privind numitul B. A., ing. la ICPMSN. Într-una din zilele perioadei a doua a lunii mai, am fost întâlnit pe coridorul ICPMSN de către numitul B. A. și chemat să-l ajut să-și monteze o yală la ușa principală a apartamentului în care urma să se instaleze, apartament proprietate personală. În prima duminică, următoare, de dimineață, am fost la apartamentul numitului unde am mutat yala /.../ Redau mai jos schema apartamentului: (nota informativă cuprinde schița în detaliu a locuinței lui [redacted] cu indicarea destinației fiecărei camere; ofițerul completează în dreptul camerelor celor doi copii: „student \a \.P.” și „elevă” _ n.n.) / ... / După aceea, prin luna iulie, am fost invitat pentru instalarea soneriei din apartament. Deși am promis că voi merge, din lipsă acută de timp n-am reușit încă.”

„referitor la S. L.. După afirmațiile colegului de serviciu al numitului S. I., acesta din urmă ar fi primit o scrisoare din SUA de la fostul lor coleg de serviciu S. S. emigrat și stabilit în SUA / ... / și-a informat colegii despre scrisoarea primită afirmând că S.S. a reușit să se integreze mult mai repede decât credea.” .

Potrivit materialului probator depus la dosar, În notele ofițerilor se consemnează că domnul GHERMAN Emil a furnizat și alte informații, după cum urmează:

„Sursa <PETRESCU> informează că ing. L.P. /.../ face parte din gruparea baptistă având din câte a observat rolul de a face legătura între bapțiștii din Cluj, respectiv cei de la ICTMSN și alte grupări din diferite localități. Sus-numitul are chiar un autoturism Dacia 1300 primit din partea grupării baptiste cu care se deplasează foarte des în diferite localități din țară. În luna nov. 1981 și-a depus cerere pentru a i se aproba efectuarea unei călătorii turistice în SUA însă nu a fost încă discutat în comisie. Sursa este de părere că nu ar trebui să i se aprobe cererea, deoarece tatăl său și un frate sunt deja stabiliți în SUA, iar L.P. ar putea să nu se reîntoarcă în țară.” În urma sesizării ofițerul l-a informat pe secretarul de partid care i-a promis că nu-i va aproba cererea”;

„Sursa informează că P. A., inginer proiectant automatizări la AC 1 și șef proiect automatizare la separatorul magnetic /.../ are un verișor pe numele de P.C. rămas ilegal în 1978 în RFG, informație obținută prin ing. M.Ș. care a făcut unele situații legate de personal pe linie de partid.”;

„De la recrutarea sa din 1978 a furnizat un mare număr de informații, multe din acestea fiind confirmate în urma verificărilor efectuate. Este un informator atașat organelor noastre și în general obiectiv în furnizarea informațiilor.”

„Informatorul este bine ales, cu calități de informare, posibilități pe linie de profil, iar în colaborare cu organele noastre dovedește sinceritate. Acest lucru reiese pregnant din informațiile furnizate în ultima perioadă care atestă faptul că sfera de căutare i-a fost lărgită /.. / Este util muncii informative.”

Consideră reclamantul că materialele prezentate mai sus sunt relevante în această situație deoarece, în stabilirea calității de colaborator al Securității, potrivit art. 2 lit. b din O.U.G. nr. 24/2008 aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, se constituie probe în cauză atât documentele redactate de către colaborator, cât și notele, rapoartele scrise, relatările verbale consemnate de lucrătorii Securității prin care se denunțau activitățile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist și care au vizat îngădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Astfel, norma citată impune îndeplinirea următoarelor condiții pentru a se putea reține calitatea invocată:

1. Informațiile furnizate Securității, indiferent sub ce formă, să se refere la activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist. Această condiție este asigurată deoarece, pe parcursul colaborării cu organele de Securitate, domnul GHERMAN Emil a furnizat informațiile relatate anterior. Reținem astfel informațiile ce se referă la relații cu cetățeni străini sau români stabiliți în străinătate, aspecte de viață privată, inclusiv de natură religioasă, comentarii și manifestări necorespunzătoare legate de unele decizii ale organelor de partid și de stat. În aceeași ordine de idei aprecierile pozitive făcute de ofițerii de Securitate nu pot fi justificate decât prin aceea că domnul GHERMAN Emil a furnizat informații potrivit scopului pentru care a fost recrutat. .

2. Informațiile prevăzute la punctul 1 să vizeze îngădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Și această condiție este asigurată deoarece, prin aceste acțiuni, s-au îngădit dreptul la libertatea gândirii, a conștiinței și a religiei prevăzut de art. 30 din Constituția României din 1965 coroborat cu art. 18 din Pactul Internațional privind , Drepturile Civile și Politice;

dreptul la viață privată prevăzut de art. 17 din Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice; dreptul la liberă circulație prevăzut de art. 12 din Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice dreptul la libertatea de exprimare și libertatea opiniilor prevăzut de art. 28 din Constituția României din 1965 coroborat cu art. 19 din Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice.

În drept, acțiunea a fost întemeiată pe conținutul articolelor 3 litera z), art. 2 lit. b), art. 8 litera a) și art. 11 alineatul 1, art. 33 alin. 1 ale Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 24/2008, privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, coroborate cu art. 31 alin. 2, art. 35 alin. 5 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare al Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității, adoptat prin Hotărârea Colegiului nr. 2/2008, publicat în Monitorul Oficial al României Nr. 18/09.01.2009, precum și pe dispozițiile articolului 112 al Codului de procedură civilă.

În dovedirea acțiunii, reclamantul a depus la dosar fotocopii certificate de pe următoarele înscrisuri: Nota de Constatare nr. S/DI//2612/01.10.2008, aprobată de Colegiul C.N.S.A.S.; Cererea de verificare nr. 320/07/25.01.2007 adresată CNSAS de către Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluționarilor din Decembrie 1989 și Dosarul R 284039 (cota CNSAS), 2 vol. integral.

Pârâtul, legal citat, a depus întâmpinare în cuprinsul căreia a susținut că începând încă din anul 1964-1965 pe când era elev și ulterior, ca angajat în cadrul ICPMSN Cluj-Napoca, a fost hărțuit politic de către o instituție a partidului, apoi șantajat de către un ofițer al Securității prin invocarea nerespectării legii „secretului de stat” în activitatea profesională (perioada 1978-1984) și urmărit de către agenți coordonați de ofițerul de securitate în perioada 1977-1988.

Analizând actele și lucrările dosarului, în raport de obiectul cererii de chemare în judecată și de temeiurile de drept incidente în cauză, Curtea reține următoarele:

În considerarea dispozițiilor art. 3 lit. z din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 24/2008, privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008 - text potrivit căruia „Pentru a asigura dreptul de acces la informații de interes public, orice cetățean român, cu domiciliul în țară sau în străinătate, precum și presa scrisă și audiovizuală, partidele politice, organizațiile neguvernamentale legal constituite, autoritățile și instituțiile publice au dreptul de a fi informate, la cerere, în legătură cu existența sau inexistența calității de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia, în sensul prezentei ordonanțe de urgență, a candidaților la alegerile prezidențiale, generale, locale și pentru Parlamentul European, precum și a persoanelor care ocupă următoarele demnități sau funcții: (...) z) *persoanele care dețin titlul de luptător pentru victoria Revoluției din decembrie 1989*” - la solicitarea Secretariatului de Stat pentru Problemele Revoluționarilor din Decembrie 1989, s-a procedat la verificarea calității pârâtului de colaborator al Securității.

Potrivit Notei de Constatare nr. S/DI//2612/01.10.2008 (filele 15 – 23), în baza cererii nr. 320/07/25.01.2007, adresată C.N.S.A.S. de către Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluționarilor din Decembrie 1989, prin procesarea materialului arhivistic, a fost identificat pârâtul **GHERMAN Emil** cu dosarul de rețea nr. R 284039 (cota CNSAS), în două volume, depus în fotocopii certificate la dosar (filele 38-189), din care rezultă că pârâtul a fost recrutat în vederea acoperirii informative a Institutului de cercetări și proiectări miniere din Cluj-Napoca, mai precis atelierul de cercetare, proiectare, studii asimilări piese utilaje și prototipuri, atribuindu-se numele conspirativ „PETRESCU”, în anul 1978 (filele 39 – 45 dosar CAB).

La data de 26 august 1978 pârâtul a semnat un „angajament” (fila 46 dosar CAB) potrivit căruia s-a angajat „voluntar și conștient” să colaboreze „organizat și secret cu organele de securitate”, în cadrul colaborării urmând să furnizeze „informații care privesc activitatea unor persoane îndreptate împotriva securității statului precum și împotriva securității naționale”, informațiile urmând a le semna cu numele de „Petrescu”.

Nota de Constatare nr. S/DI//2612/01.10.2008, întocmită de Direcția de Investigații a CNSAS sintetizează activitatea de colaborator/informator a pârâtului în raport de o serie de documente ale dosarului, unele dintre ele fundamentând acțiunea reclamantului, așa cum rezultă din multiplele Note informative olografe ale acestuia sau consemnate de ofițerul de securitate.

Potrivit *Notei Raport din data de 18.02.1982, cuprinzând consemnarea de către ofițer a relatării verbale a informatorului „Petrescu”*, (f. 113 dosar curte), acesta a informat organele de securitate faptul că ing. L.P. „face parte din gruparea baptistă având din câte a observat rolul de a face legătura între bapțiștii din Cluj, respectiv cei de la ICTMSN și alte grupări din diferite localități. Sus-numitul are chiar un autoturism Dacia 1300 primit din partea grupării baptiste cu care se deplasează foarte des în diferite localități din țară. În luna nov. 1981 și-a depus cerere pentru a i se

aproba efectuarea unei călătorii turistice în SUA însă nu a fost încă discutat în comisie. Sursa este de părere că nu ar trebui să i se aprobe cererea, deoarece tatăl său și un frate sunt deja stabiliți în SUA, iar L.P. ar putea să nu se reîntoarcă în țară.”

Nota ofițerului precizează că „Intr-adevăr L.P. este mai de mult înscris în evidența dos. de obiectiv 1223 pentru activitate în gruparea religioasă baptistă. În scop preventiv va trebui să discut cu [redacted] secr. com. PCR pe institut”

Prin însemnarea marginală a ofițerului din data de 19.02.1982 se precizează: „În dimineața zilei de mai sus l-am sesizat pe [redacted] secr. com. PCR pe institut care a promis că nu-i va aproba cererea” iar în cea din data de 22.02.1982: „În discuțiile purtate cu [redacted] secr. com. PCR și [redacted] locțiitor am stabilit ca L.P. să nu primească adeverință deoarece este cunoscut că face parte din gruparea baptistă din partea căreia a primit în dar o mașină Dacia 1300 cu care făcea dese deplasări în afara CLUJULUI fiind semnalat că deține funcția de curier”

Prin *Nota informativă olografă din 19.08.1979, semnată cu numele conspirativ „Petrescu”* (f. 129 dosar curte), pârâtul a furnizat organelor de securitate informații cu privire la pericolul prezentat de „elemente maghiare” din cadrul „serviciilor sau birourilor din ICPMSN care dețin date mai mult sau mai puțin secrete”, propunând, printre altele, anularea unui post telefonic montat „la atelierul de machete /.../ unde stau (sau ce lucrează?) mai mulți (toți) maghiari”.

Sarcina dispusă de ofițer a fost formulată astfel: „să urmărească în ce măsură se asigură securitatea experimentării unor invenții, prototipuri în cadrul ICTMSN. Să se apropie și mai mult de B.A., în DUI.”

Măsurile luate au vizat: „Verificări prin rez. <A.L.> și investigații asupra locurilor amintite și a persoanelor ce lucrează în acestea”.

Prin *Nota informativă olografă din 01.02.1979, semnată cu numele conspirativ „Petrescu”* (f. 143 dosar curte), pârâtul a înștiințat organele informative despre numita [redacted] îngrijitoare la grădinița nr. 18 pe strada Moșilor care i-a povestit unei educatoare de la aceeași grădiniță că „la revelionul 1977 - 1978, una din îngrijitoare, pe nume [redacted] (?) care locuiește în curtea grădiniței, a avut invitați, unul dintre ei, (sau poate mai mulți) forțând ușa de la intrarea în sala de la parter a clădirii, intrarea la grupa mare, și a spart (sau rupt) portretul secretarului general.”

Conform *notei ofițerului* (fila 144), materialul furnizat de pârât a fost „de primă sesizare”, iar pe baza lui au fost dispuse *măsuri* de identificare a persoanelor menționate și discuții cu acestea pentru confirmarea celor întâmplare, cu „propunerea de predare la Serv. I”.

Prin *Nota informativă olografă din 21.08.1979, semnată cu numele conspirativ „Petrescu”* (f. 133 dosar curte), pârâtul a furnizat organelor de securitate informații în legătură cu numita P.I., care într-o discuție referitoare la o vizită pe care o făcuse în Ungaria, a afirmat că s-ar mai duce în Ungaria dar nu mai are dreptul decât peste doi ani, iar cei de acolo ar fi întrebat-o „De ce ai voștri nu deschid granițele că ungurii au deschis cu toți vecinii chiar și cu austrieci”, afirmând că „Acolo nu-i obligatorie manifestarea la zilele naționale. Numai cine vrea să meargă.”

Prin nota marginală ofițerul de securitate a subliniat necesitatea verificării dacă numita P.I. a informat despre întrebarea primită la întoarcere, iar *măsura dispusă* a fost de „verificare la protocol dacă au prezentat sau nu material la întoarcere și ce aspecte au cuprins”.

Prin *Nota Raport din 18.02.1982*, cuprinzând consemnarea de către ofițer a relatării verbale a informatorului „Petrescu”, acesta informează că „P.A., inginer proiectant automatizări la AC 1 și șef proiect automatizare la separatorul magnetic /.../ are un verișor pe numele de P.C. rămas ilegal în 1978 în RFG”, iar nota ofițerului precizează că „despre P.D. nu s-a cunoscut până în prezent că are relații în vest. Deoarece lucrează la partea de automatizare a separatorului, va fi contactată pe acest motiv ptr. Stabilirea cauzelor întârzierii lucrărilor de punere în funcțiune, după care propuneri.”

Prin *Nota informativă olografă din 29.09.1979, semnată cu numele conspirativ „Petrescu”*, pârâtul a furnizat organelor de securitate informații în legătură cu numitul Z., pe balustrada balconului căruia „a apărut, sau expus intenționat, fiindcă balconul se află chiar deasupra ușii principale de intrare în bloc, o cutie paralelipipedică /.../ cu inscripția MAV HUNGARYA. De fapt literele sunt presate în peretele cutiei de tablă ce dă impresia râsului isteric al unui ins nebun într-o sală imensă în care chiar depunerea prafului provoacă zgomot. (...). Dar este într-adevăr expusă, parcă o provocare”, nota fiind completată de schița locului respectiv.

Prin nota ofițerului de securitate s-a stabilit ca măsură „Deplasarea la locul indicat și identificarea locatarului”.

Prin *Nota informativă olografă din 21.09.1978, semnată cu numele conspirativ „Petrescu”*, pârâtul a furnizat organelor de securitate informații în legătură cu atitudinile unor colegi la întâlnirea de rămas bun cu numitul S.S., căruia i se aprobase plecarea definitivă în SUA, în special a numiților B.A., M.A., T.F., S.M., S.T., M., „de naționalitate maghiară, care până acum nu au fost văzuți în

cuprinde libertatea de a căuta, de a primi și de a răspândi informații și idei de orice fel, indiferent de frontiere, sub formă orală, scrisă, tipărită ori artistică, sau prin orice alt mijloc, la alegerea sa”;

2. *Dreptul la libertatea gândirii, a conștiinței și a religiei* prevăzut de art. 30 din Constituția României din 1965 coroborat cu art. 18 din Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice

3. *Dreptul la libera circulație*, consacrat în art. 12 alin. 1 și 2 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, ratificat de România prin Decretul nr. 212/1974, text potrivit căruia „1. Orice persoană care se află în mod legal pe teritoriul unui stat are dreptul de a circula acolo liber și de a-și alege liber reședința.

2. Orice persoană este liberă să părăsească orice țară, inclusiv propria sa țară”.

4. *Dreptul la viață privată*, consacrat în art. 17 pct. 1 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, ratificat de România prin Decretul nr. 212/1974, potrivit căruia „Nimeni nu va putea fi supus vreunor imixțiuni arbitrare sau ilegale în viața particulară, în familia, domiciliul sau corespondența sa, nici la atingeri ilegale aduse onoarei și reputației sale”.

Curtea apreciază că apărările pârâtului, formulate prin întâmpinare, nu sunt în măsură a duce la respingerea acțiunii CNSAS.

Astfel, pârâtul sugerează existența în ceea ce îl privește a unei presiuni și a unor constrângeri pentru a furniza informații organelor de securitate, în raport de vulnerabilitatea determinată mai întâi de vârsta fragedă la care a fost constrâns să devină membru UTM, prin atitudinea organelor statului față de părinții săi care erau considerați „chiaburi”, ulterior față de calitatea sa de inventator, prin amenințări de nerespectarea „secretului de stat” în domeniul invenției și cercetării, de situația sa personală, de beneficiar al unei locuințe de serviciu, căsătorit cu un copil în vârstă de doar 3 ani.

Curtea apreciază că aceste mijloace folosite atât de către reprezentanți ai puterii politice din acea perioadă cât și de către cei ai securității, ulterior, nu sunt de natură a conduce la concluzia unei recrutări prin constrângere sau pe baza unui material compromițător și a unei furnizări de informații ca urmare a constrângerii pe parcursul întregii perioade de 10 ani, cuprinsă între 1978-1988, iar această concluzie se desprinde din analizarea documentelor securității, întocmite în procedura recrutării pârâtului, inclusiv cea anterioară de verificare în acest scop, din care reiese foarte clar că în situația pârâtului nu s-au folosit alte mijloace decât cele obișnuite în recrutarea și colaborarea cu Securitatea, aspectele de ordin psihologic invocate de către pârât care l-au determinat să accepte racolarea și oferirea informațiilor nefiind de natură să facă inaplicabile dispozițiile legale reținute anterior.

Astfel, din *Raportul cu propunerea de recrutare în calitate de informator a numitului GHERMAN Emil, întocmit în data de 10.08.1978* (f. 41 și următoarele dosar curte) reiese că acesta, „cu ocazia contactărilor efectuate de către organele (...) a avut totdeauna o poziție deschisă, corectă, iar în 3-4 cazuri a venit și prezentat informații din proprie inițiativă” (f. 43); „a solicitat în toate cazurile sprijin organelor noastre în realizarea unor invenții proprii, a relatat și despre intențiile sale viitoare ceea ce înseamnă că are încredere în organele noastre, iar în caz de colaborare va dovedi loialitate”, concluzia ofițerului fiind aceea că „deoarece, pe parcurs, a dat mai multe informații scrise, credem că va accepta propunerea de colaborare cu organele noastre”.

Or, o atare abordare de către organele de securitate exclude constrângerea la colaborare, în sprijinul acestei concluzii fiind și constatările *Comisiei prezidențiale pentru analiza dictaturii comuniste*, consemnate în Raportul său final, privind modul în care se făcea recrutarea prin constrângere sau pe bază de materiale compromițătoare.

Astfel, „elementele de constrângere sau de șantaj erau identificate de ofițer în perioada studiului pentru recrutare, utilizarea lor fiind supusă aprobării șefilor ierarhici, în raportul prin care se făcea propunerea de introducere a noii surse în rețea”, respectiv „elementul de constrângere sau șantaj era invocat deschis de către ofițer chiar în timpul procesului de recrutare, și din acest motiv alegerea și evaluarea sa prealabilă erau decisive. Faptul că acceptul asupra colaborării cu Securitatea a fost dat prin constrângere sau prin folosirea de material compromițător era consemnat explicit în raportul privind modul cum a decurs recrutarea, fapt care atestă lipsa oricărei restricții procedurale și, implicit, a oricărui scrupul legal în metodele de lucru ale Securității.

Or, astfel de mențiuni/referiri nu apar în nici unul din documentele securității privind procedura de verificare și recrutare a pârâtului, așa cum din nici una din probele dosarului nu reiese că am fi în prezența unei situații de excepție de la această practică a organelor de securitate.

În consecință, Curtea apreciază că pârâtul a acceptat nesilit colaborarea cu organele de securitate, apărările acestuia neputând fi reținute în raționamentul juridic al cauzei.

Mai mult, raportat la conținutul informațiilor oferite, îndeosebi a celor din cuprinsul notelor informative olografe, Curtea reține că o serie din acestea conțin aprecieri extrem de personale și

compania numitului", care l-au rugat să le „dea și carnetul pentru a-și nota adresa pentru S. a numitei S.M., care-i oferă lui S.S. un „dicționar de cuvinte în l. engleză”, și fiind întrebată dacă este un dicționar român-englez, aceasta răspunde „-E!!! Român-englez. Maghiar-englez, apărut anul trecut la Budapesta”, a numitului S.L., despre care relatează că „privește la cei din jur de parcă meritul pentru aterizarea pe Lună i s-ar fi convenit lui”, a numitei V.I., despre care redă răspunsul la întrebarea originii palincii recomandate a fi luată de S.S. în SUA „Eh, palincă românească”, adăugând „cu o figură de parcă ar fi înghițit un ou stricat”.

Prin nota ofițerului de securitate s-a stabilit ca măsură „Efectuare de verificări prin sursa P.A.”.

Prin notele informative olografe din 09.09.1978, 12.12.1978, 19.12.1978, 19.08.1979, 11.05.1981, 16.07.1981, 12.05.1983, 28.07.1984, *semnate cu numele conspirativ „Petrescu”*, pârâtul a furnizat organelor de securitate informații în legătură cu alți colegi de serviciu sau vecini, referitoare la familiile și preocupările acestora, precum și relațiile cu persoane din străinătate, o serie de alte note informative, note raport și rapoarte informative cuprinzând de asemenea descrierea situațiilor familiale și profesionale ale unor colegi, relațiile dintre aceștia, precum și aspecte de natură tehnică de la locul de muncă al pârâtului.

Redată fiind starea de fapt supusă examinării, urmează a se verifica măsura în care activitățile pârâtului **GHERMAN Emil** se încadrează în sfera de aplicare a OUG nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității.

Potrivit dispozițiilor art. 2 lit. b din actul normativ menționat, colaborator al Securității este „persoana care a furnizat informații, indiferent sub ce formă, precum note și rapoarte scrise, relatări verbale consemnate de lucrătorii Securității, prin care se denunțau activitățile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist și care au vizat îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului”.

Din documentele invocate în paragrafele anterioare reiese în mod cert întrunirea primei cerințe, privind furnizarea de către pârât organelor de securitate de informații privind activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist.

Privind sintagma *activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist* din perspectiva rațiunii și finalității legii, trebuie să avem în vedere ceea ce autoritățile regimului comunist considerau, *factum notorium*, ca fiind activități și/sau atitudini potrivnice regimului, întrucât aprecierea proprie a acestora era cea care declanșa luarea de măsuri împotriva persoanelor vizate de delatăuni, aceste autorități fiind cele care defineau în mod absolut discreționar atât ceea ce era permis, cât și ceea ce era interzis în societatea românească, fapt caracteristic de altfel tuturor regimurilor totalitare.

În speță, simpla intenție de plecare definitivă din țară și stabilire în țări capitaliste, simplele legături ale cetățenilor români cu cetățeni străini, afirmarea atât în public cât și într-un cadru privat că statul român nu respectă drepturile constituționale inserate în propria Constituție, orice critici sau manifestări la adresa politicii partidului, a orânduirii socialiste, a stării de lucruri din țară, din orice perspectivă, comentariile elogioase la adresa statelor occidentale/capitaliste erau privite ca potrivnice regimului comunist și considerate periculoase pentru securitatea acestuia.

Că așa stau lucrurile rezultă implicit și din însăși valoarea operativă a informațiilor, apreciată ca atare de către Securitate și concretizată în măsurile dispuse, astfel cum au fost redată mai sus.

Se impune în continuare a fi analizat dacă această furnizare de informații viza îngrădirea unor drepturi și libertăți fundamentale ale omului.

Analiza documentelor evocate mai sus induce concluzia instanței în sensul întrunirii și a celei de-a doua condiții.

Astfel, furnizarea acestor informații către organele de securitate a expus persoanele în cauză unor consecințe negative pentru ele (precum supravegherea informativă a acestora, aviz negativ la solicitarea de plecare, fie și temporară, din țară ș.a.), vizând îngrădirea următoarelor drepturi și libertăți fundamentale ale omului, consacrate legislativ în epocă astfel:

1. *Dreptul la libertatea de exprimare, libertatea opiniilor și de conștiință*, consacrate în

- art. 28 din Constituția Republicii Socialiste România din 1965, în vigoare în perioada de referință, potrivit căruia „Cetățenilor Republicii Socialiste România li se garantează libertatea cuvântului, a presei, a întrunirilor, a mitingurilor și a demonstrațiilor”

- art. 30 alin. 1 din Constituția Republicii Socialiste România din 1965, în vigoare în perioada de referință, potrivit căruia „Libertatea conștiinței este garantată tuturor cetățenilor Republicii Socialiste România”.

- art. 19 pct. 1 și 2 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, ratificat de România prin Decretul nr. 212/1974, texte potrivit cărora „(1) Nimeni nu trebuie să aibă de suferit din cauza opiniilor sale. (2) Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare; acest drept

chiar răutăcioase ale pârâtului, precum Nota informativă olografă din 21.09.1978, în cuprinsul căreia, referindu-se la S.L., relatează că „privește la cei din jur de parcă meritul pentru aterizarea pe Lună i s-ar fi cuvenit lui”, iar despre V.I., despre care redă răspunsul la întrebarea originii palincii recomandate a fi luată de S.S. în SUA „Eh, palincă românească”, adăugând „cu o figură de parcă ar fi înghițit un ou stricat”.

Unul dintre drepturile fundamentale garantate de Constituția României este cel de a avea acces la orice informație de interes public (art. 31, alin. 1). Potrivit aceluiași articol, autoritățile publice „sunt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal” (alin. 2). Ratiunea Legii nr. 187/1999 a fost de a descrie modalitățile de exercitare a acestui drept fundamental, după cum reiese și din lectura art. 2 al acestei legi: „pentru a asigura dreptul de acces la informațiile de interes public, orice cetățean român cu domiciliul în țară sau în străinătate, precum și presa scrisă și audiovizuala, partidele politice, organizațiile neguvernamentale legal constituite, autoritățile și instituțiile publice au dreptul de a fi informate, la cerere, în legătură cu calitatea de agent sau de colaborator al organelor Securității, ca poliție politică, a persoanelor care ocupă sau candidează pentru a fi alese ori numite în următoarele demnități sau funcții”, acestea fiind enumerate în același articol 2.

Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității (CNSAS) este o instituție înființată în baza Legii 187/1999 cu modificările ulterioare, cu scopul de a pune la dispoziția cetățenilor români dosarele și documentele întocmite de fosta Securitate până la data de 22 decembrie 1989.

Din punctul de vedere al intenției de reglementare, potrivit preambulului Legii nr. 187/1999, „*În perioada de dictatură comunistă, cuprinsă între 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, Partidul Comunist Român a exercitat, în special prin organele securității statului, parte a poliției politice, o permanentă teroare împotriva cetățenilor țării, drepturilor și libertăților lor fundamentale. Aceasta îndreptățește accesul la propriul dosar și deconspirarea poliției politice comuniste, în condițiile prezentei legi.*”

Legea nr. 187/1999 nu a prevăzut doar posibilitatea cetățenilor de a avea acces la dosarele persoanelor alese de populație sau numite de către autorități, ci și *posibilitatea accesului la dosarele altor categorii de persoane care ocupă poziții sau desfășoară activități cu un impact semnificativ pentru viața societății și care trebuie deci să beneficieze de încrederea opiniei publice.* Pentru toate aceste categorii de persoane, legea a prevăzut necesitatea deconspirării relațiilor cu fosta securitate tocmai pentru a evita ca încrederea opiniei publice în entitățile pe care aceste persoane le reprezintă să fie afectată de acuzații nedovedite referitoare la colaborarea cu organele regimului totalitar. S-a considerat deci că *cetățenii României au dreptul să cunoască trecutul celor care reprezintă structuri ce joacă un rol important în societatea civilă românească.*

OUG nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității a preluat rațiunea actului normativ inițial: prin art. 3 lit. a-z se consacră dreptul la informare cu privire la existența sau inexistența calității de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia, în sensul ordonanței de urgență, a candidaților la alegerile prezidențiale, generale, locale și pentru Parlamentul European, precum și a persoanelor care ocupă demnitățile sau funcțiile enumerate.

Dispozițiile nu instituie premisele unei răspunderi morale și juridice colective, fără existența unei fapte infamante și fără vinovăție, ci reflectă doar o materializare a dreptului la informare al cetățenilor cu privire la persoanele care ocupă funcții sau demnități publice, dacă și în ce măsură aceștia au suprimat sau îngrădit, prin acțiunile lor, drepturi și libertăți fundamentale ale omului, evaluare care se face de instanța de judecată în concreto, în raport de situația particulară a fiecăruia, prin evaluarea propriilor lor acțiuni.

Astfel, în cauză apărările pârâtului referitoare la motivele care l-au determinat să accepte colaborarea cu organele fostei Securități nu au relevanță față de scopul explicit al reglementării.

Fiind, prin urmare, întrunită ipoteza normei legale cuprinsă în art. 2 lit. b din OUG nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, instanța – în temeiul art. 11 din același act normativ – va admite prezenta acțiune și va constata calitatea pârâtului de colaborator al Securității.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
HOTĂRĂȘTE:**

Admite cererea formulată de reclamantul **Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității**, cu sediul în mun. București, str. Matei Basarab nr. 55-57, Sector 3, în contradictoriu cu pârâtul **GHERMAN EMIL**, domiciliat în mun. Cluj-Napoca, B-dui. [REDACTAT] județul Cluj.

Constată calitatea de **colaborator** al Securității în privința pârâtului **GHERMAN EMIL**, domiciliat în mun. Cluj-Napoca, B-dul. [REDACTED], județul Cluj.

Cu drept de recurs în termen de 15 zile de la comunicare.
Pronunțată în ședința publică azi, 11 noiembrie 2009.

PREȘEDINTE
Bulancea Diana Magdalena

GREFIER
Toader Daniela

BDM/2 ex.

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA *Cour apel*

Prezența copie fiind conformă cu originalul aflat în dosarul acestei instanțe Nr. *3410/2/2009* se legalizează de noi.

se menționează deficitul și trusele lui pentru desprinderea recursului sa neputând - dec. nr. 2/10.11.2012, ds. 3410/2/2009 iocf